

До уваги респондентів!

Щодо організації та проведення державного статистичного спостереження за ф.№1-ПВ (умови праці) (один раз на два роки) “Звіт про умови праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці” за 2017 рік

Формування сукупності звітуючих одиниць для проведення державного статистичного спостереження «Умови праці на підприємствах» (далі – УПП) здійснюється на державному рівні один раз на два роки, відповідно до Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження «Умови праці на підприємствах», затверджених наказом Держкомстату України №395 від 23.12.2011р. зі змінами, затвердженими наказом Держстату України від 06.11.2013р. №340; 08.07.2015р. №160; 15.11.2017р. №295. Основою для формування сукупності респондентів для проведення обстеження є сукупність одиниць для обстежень з питань статистики праці – юридичні особи та їхні відокремлені підрозділи із середньою кількістю найманих працівників 10 і більше осіб, що ідентифіковані в ЄДРПОУ за відповідними видами економічної діяльності.

Звертаємо Вашу увагу, що за пропозиціями територіальних органів Держстату змінено критерії формування сукупності одиниць обстеження УПП, а саме виключено вид економічної діяльності "Охорона здоров'я". Так, починаючи з 2018 року, заклади охорони здоров'я не звітуватимуть за ф. № 1-ПВ (умови праці). Відповідні зміни, а також зміни нормативної бази відображені в Методологічних положеннях з організації державного статистичного спостереження "Умови праці на підприємствах" (наказ Держстату від 15.11.2017 № 295).

Для проведення державного статистичного спостереження використовується форма №1-ПВ (умови праці) (один раз на два роки) “Звіт про умови праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці”. Звертаємо Вашу увагу, що наказом Держстату від 26.06.2017 №150 затверджено **новий бланк** форми та **Роз'яснення** щодо її заповнення, затверджені Головою Держстату 30.06.2017р. за №17.4-12/4.

Зміни до форми внесені з метою приведення показників форми у відповідність до норм чинного законодавства, а також удосконалення з точки зору дизайну бланку. Зокрема:

- у розділі I “Умови праці на 31 грудня 20__ року” та у розділі II “Пільги та компенсації працівникам за роботу зі шкідливими умовами праці та за особливий характер праці на 31 грудня 20__ року” змінено назви граф 1 та 2;

- у розділі II “Пільги та компенсації працівникам за роботу зі шкідливими умовами праці та за особливий характер праці на 31 грудня 20__ року” змінено назви рядків 11020 та 11080.

Звертаємо Вашу увагу на те, що:

рядок **11090** розділу II містить дані про кількість працівників, які мають пенсію за віком на пільгових умовах за роботу з особливо шкідливими й особливо важкими умовами праці згідно з пунктом шкідливими умовами праці згідно з пунктом «а» статті 13 Закону України «Про пенсійне забезпечення», Списком №1 виробництв, робіт, професій, посад і показників на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці;

рядок **11100** містить дані про кількість працівників, які мають право на пенсію за віком на пільгових умовах за роботу зі шкідливими умовами праці згідно з пунктом «б» статті 13 Закону, Списком №2 виробництв, робіт, професій, посад і показників на роботах із шкідливими і важкими умовами праці, зайнятість в яких повний робочий день дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, затвердженим **постановою Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 №461**, і за результатами атестації робочих місць за умовами праці;

в рядок **11140** вносять дані про працівника один раз незалежно від кількості пільг і компенсацій, на які той має право.

Крім того, враховуючи численні випадки перевищення підприємствами (через фінансові або інші причини) строків проведення атестації робочих місць за умовами праці, встановлених нормативними актами (не рідше одного разу на 5 років), допускається приймання звітів за ф. № 1-ПВ (умови праці) з терміном проведення останньої атестації більше ніж 5 років. Для цього на приймальному шлюзі системи електронної звітності передбачено попереджувальний контроль показника "Рік останньої атестації робочих місць".

З огляду на чисельні запити стосовно неузгодженості нормативно-правових актів з питань проведення атестації робочих місць за умовами праці, встановлення пільг і

компенсацій працівникам за роботу в шкідливих умовах праці, а також у зв'язку з втратою чинності актів санітарного законодавства УРСР згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.01.2016 № 94-р, надаємо роз'яснення Міністерства соціальної політики України з цих питань.

Довідка за тел. (0432) 52 57 67 Маньковська Л.О.

ливими умовами праці у будівництві, на яких встановлюється підвищена оплата, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.07.2005 р. № 576.

Доплати за умови праці розраховуються і встановлюються в Порядку, визначеному постановою Держкомпраці СРСР і Секретаріату ВЦРПС від 03.10.86 р.

№ 387/22-78 «Об утверждении Типового положения об оценке условий труда на рабочих местах и порядке применения отраслевых перечней работ, на которых могут устанавливаться доплаты рабочим за условия труда».

При цьому встановлення таких доплат відповідно до цієї постанови передбачено тільки робітникам.

Питання гігієнічної оцінки умов праці під час проведення атестації робочих місць

Роз'яснює головний спеціаліст відділу регулювання умов і охорони праці Міністерства соціальної політики України Тетяна ХОРОМСЬКА

Коли будуть ухвалені та узгоджені нормативно-правові акти з питань атестації робочих місць за умовами праці? Які передбачено законодавчі норми пролонгування дії результатів атестації і відповідно встановлення за її наслідками пільг і компенсацій в разі неухвалення на законодавчому рівні легітимних документів до закінчення п'ятирічного терміну наказу по підприємству? Чи можна застосовувати з 1 січня 2017 р. постанову Держкомпраці СРСР від 16.12.87 р. № 731/П-13 для безоплатного видавання молока чи інших рівноцінних харчових продуктів працівникам, зайнятим на роботах зі шкідливими умовами праці?

К. Логутенко, Запорізька обл.

Відповідь. За статтею 9 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» гігієнічна регламентація небезпечних факторів забезпечується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення згідно з положенням, що затверджується Кабінетом Міністрів України. Перелік установ та організацій, які проводять роботи з гігієнічної регламентації небезпечних факторів, визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері технічного регулювання.

Згідно з Положенням про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 р. № 267, МОЗ України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, і є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує, зокрема, формування державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення.

За підпунктом 12 п. 4 цього Положення МОЗ України відповідно до покладених на нього завдань у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення затверджує, зокрема, державні санітарні норми і правила, санітарно-епідеміологічні та санітарно-протиепідемічні правила і норми, санітарно-епідеміологічні правила і норми, протиепідемічні

правила і норми, гігієнічні та протиепідемічні правила і норми, державні санітарно-епідеміологічні нормативи, санітарні регламенти.

Оскільки основним розробником Гігієнічної класифікації праці є МОЗ України, саме йому надано право здійснювати методичне керівництво проведенням гігієнічної оцінки умов праці під час проведення атестації робочих місць за умовами праці, з відповідних питань слід звертатися саме до цього Міністерства.

Пунктом 4 Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.92 р. № 442, визначено, що атестація проводиться атестаційною комісією, склад і повноваження якої визначаються наказом по підприємству, організації в строки, передбачені колективним договором, але не рідше від одного разу на п'ять років.

За пунктом 4.1 (цього) Порядку застосування Списків № 1 і № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників при обчисленні стажу роботи, що дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, затвердженого наказом Мінсоцполітики України від 18.11.2005 р. № 383, зареєстрованим у Мін'юсті України 01.12.2005 р. за № 1451/11731 (зі змінами), під час призначення пенсії за віком на пільгових умовах для зарахування до стажу, який дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, певного п'ятирічного періоду роботи зі шкідливими і важкими умовами праці, відповідне право впродовж цього періоду має бути підтверджене за результатами атестації робочих місць за умовами праці. Іншого чинним законодавством не передбачено.

Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.01.2016 р. № 94-р утрачають чинність акти санітарного законодавства, видані центральними органами виконавчої влади УРСР, якими затверджено санітарні, санітарно-гігієнічні, санітарно-протиепідемічні, санітарно-епідеміологічні, протиепідемічні, гігієнічні правила і норми, державні санітарно-епідеміологічні нормативи та санітарні регламенти. Також визнаються такими, що не застосовуються на території України, акти санітарного законодавства, видані центральними органами виконавчої влади СРСР.

Згідно зі ст. 4 КЗпП законодавство про працю складається з Кодексу законів про працю України (далі — КЗпП) та інших актів законодавства України, ухвалених відповідно до нього.

Право працівників, зайнятих на роботах із шкідливими умовами праці, на безоплатне отримання молока або інших рівноцінних харчових продуктів передбачене ст. 166 КЗпП та ст. 7 Закону України «Про охорону праці».

Тобто Порядок безкоштовної видачі молока або інших рівноцінних харчових продуктів робітникам і службовцям, зайнятим на роботах зі шкідливими умовами праці, затверджений постановою Держкомпраці СРСР і Президії ВЦРПС від 16.12.87 р. № 731/П-13, є актом трудового законодавства і назване розпорядження Кабінету Міністрів України на нього не поширюється.

Згідно з постановою Верховної Ради України від 12.09.91 р. № 1545-XII до ухвалення відповідних актів законодавства України на її території застосовуються акти законодавства СРСР з питань, не врегульованих законодавством України, за умови, що вони не суперечать Конституції і законам України.

Отже, зважаючи на зазначене, з метою реалізації вимог ст. 166 КЗпП та ст. 7 Закону України «Про охорону праці» сьогодні для безкоштовної видачі молока або інших рівноцінних харчових продуктів слід керуватися саме названим Порядком.